

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

KIPSI 2.0 -hankkeen päätösseminaari

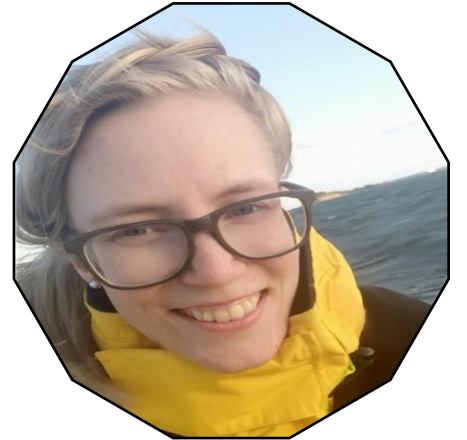
Minna Kolari
2.12.2025

Ohjelma

- 8.30 **Ovet aukeavat / aamukahvi**
- 9.00 **Tilaisuuden avaus**, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- 9.15 **Pohjois-Pohjanmaa – Suomen peruna-aitta, jolla pitkät kipsikäsittelyn perinteet**, Anna Sipilä
Siemenperunakeskus
- 9.30 **KIPSI 2.0 -hankkeen eteneminen vuosien 2022–2025 aikana**, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- 10.15 **Kipsinlevityksen vaikutukset ravinnekuormitukseen**, Petri Ekholm Suomen ympäristökeskus
- 11.00 **Lounas** (omakustanteinen)
- 12.15 **Kipsin valmistusprosessi ja käyttö**, Oskari Jakovleff Yara
- 12.30 **Kipsin matka tuotantopaikalta pellolle KIPSI 2.0 -hankkeessa**, Anu Perttilä Movere Oy
- 12.45 **Peltojen kipsikäsittelyn hyödyt viljelijälle**, Marika Sohlo ProAgria
- 13.00 **Kansainvälistä kipsinlevitystä NordGypsum ja GYPREG -hankkeissa**, Maija Salmiovirta John Nurmisen säätiö
- 13.30 **Kipsinlevitys osana maanparannusaineiden yhteiskäyttöhanketta (AIN3-hanke)**, Jaana Uusi-Kämpä, Luonnonvarakeskus
- 13.45 **Kipsinlevityksen kustannus- ja ilmastovaikutuslaskelmat**, Markku Ollikainen Helsingin yliopisto
- 14.15 **Kahvitauko ja posterisessio**
- 15.45 **Kipsinlevityksen ja muiden maanparannusaineiden tulevaisuus**, Eija Hagelberg Ympäristöministeriö
- 16.15 **Pohjois-Pohjanmaan maatalouden tilannekatsaus**, MTK Pohjois-Suomi
- 16.30 **Kiitossanat ja loppukeskustelu**, Minna Kolari Varsinais-Suomen ELY-keskus
- 16.45 **Tilaisuus päättyy**

KIPSI-tiimi

- Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tiimi KIPSI-hankkeen takana
- Osaamista ja kokemusta eri sektoreilta, joita hankkeen toteuttamiseen on tarvittu
- Nykäiskää hihasta tänään ja jutellaan

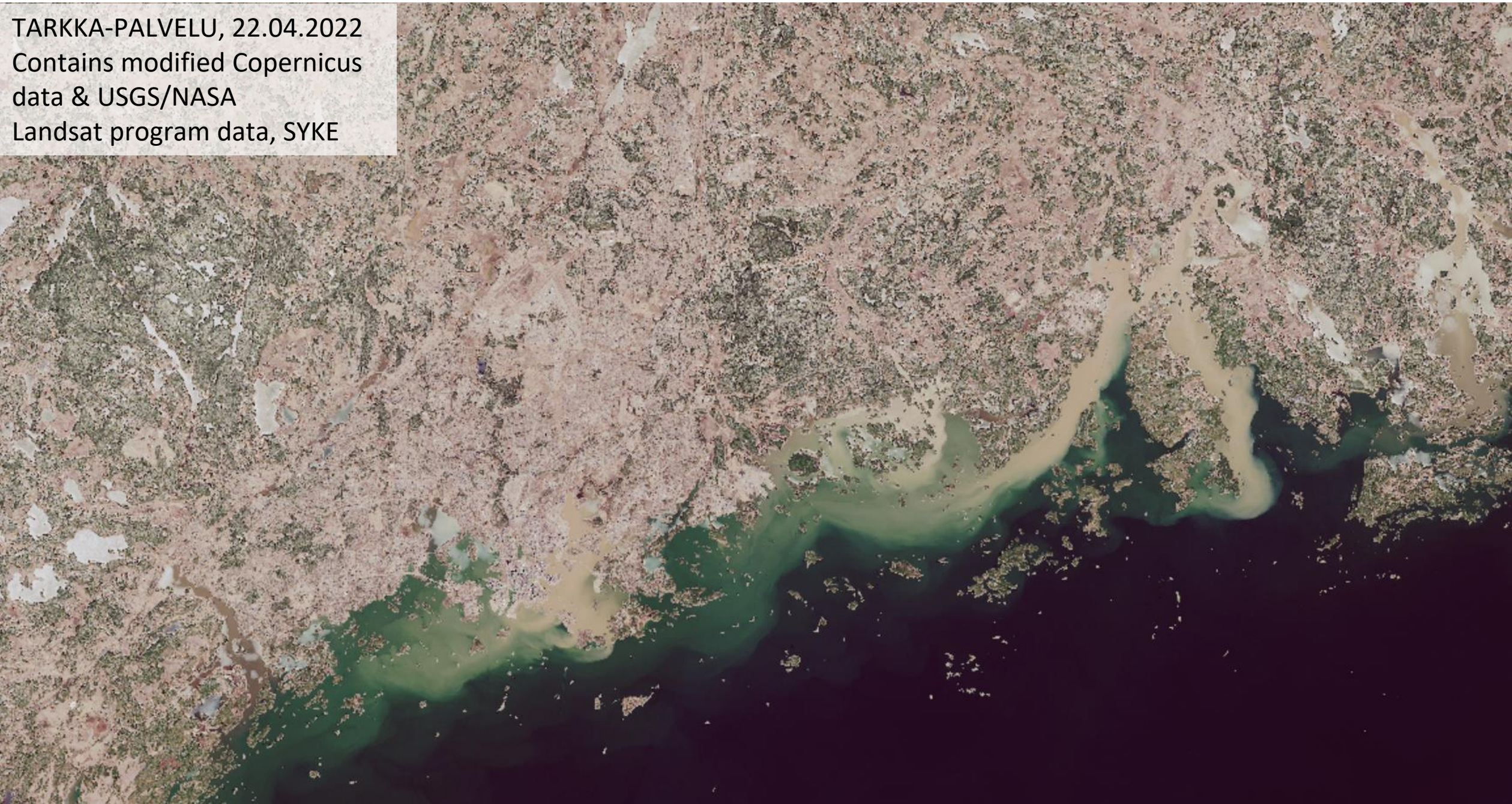

KIPSI-hanke

- Hanke käynnistyi 2019 Saaristomeren valuma-alueella. Ensimmäiset levitykset 2020
- 2022 kipsinlevitystä myös läntisellä Uudellamaalla. Samalla hanke laajeni kattamaan myös muut rannikkoalueet Oulusta Kaakkois-Suomeen
- **Kipsinlevityksellä vähennetään** valuma-alueilta lähivesiin ja Itämereen tulevaa fosfori- ja kiintoainekuormitusta

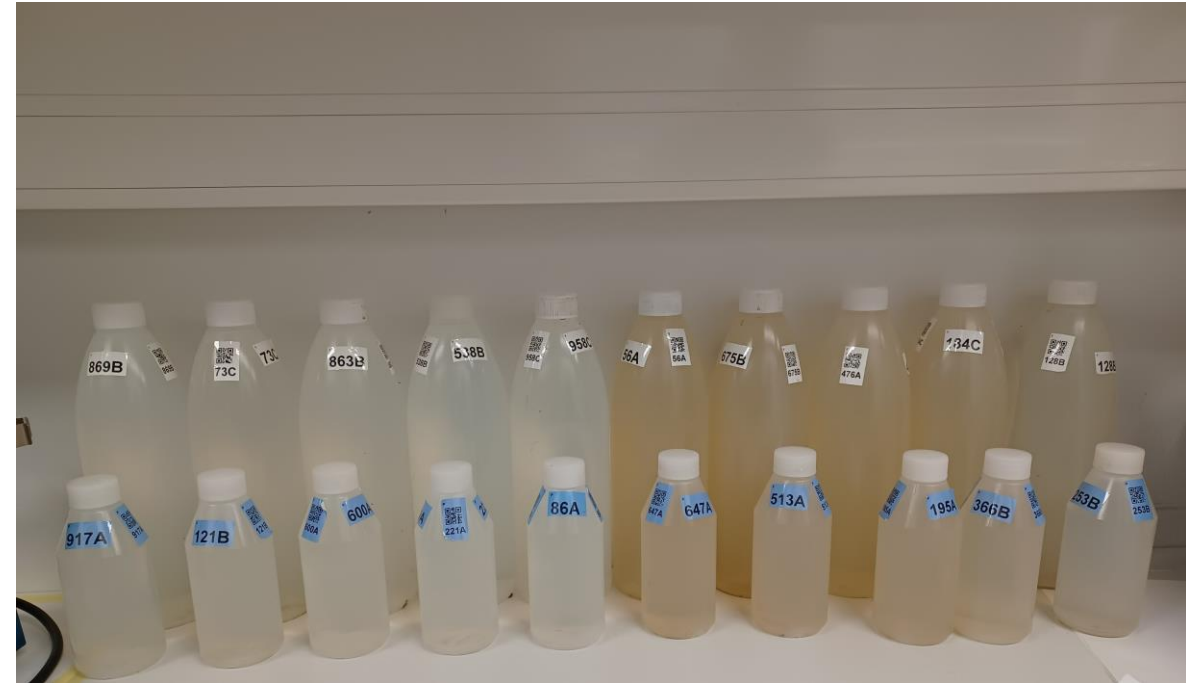

TARKKA-PALVELU, 22.04.2022
Contains modified Copernicus
data & USGS/NASA
Landsat program data, SYKE

Kipsi vesiensuojelukeinona

- Kipsikäsittelyllä on tutkimuksissa saatu jopa 50 prosentin vähennys fosfori- ja kiintoainekuormaan. Kipsin vaikutus alkaa heti ja se kestää noin viisi vuotta.
- **Kipsikäsittely ei vähennä muiden vesiensuojelutoimien tarpeellisuutta.**
 - On tärkeää edistää myös muita maatalouden vesiensuojeluratkaisuja sekä pitää huolta maan kasvukunnosta ja peltojen vesitaloudesta.

Vesinäyte kipsatun
pellon salaojasta
Kauvatsalla

Vesinäyte viereisen
käsittelemättömän
pellon salaojasta

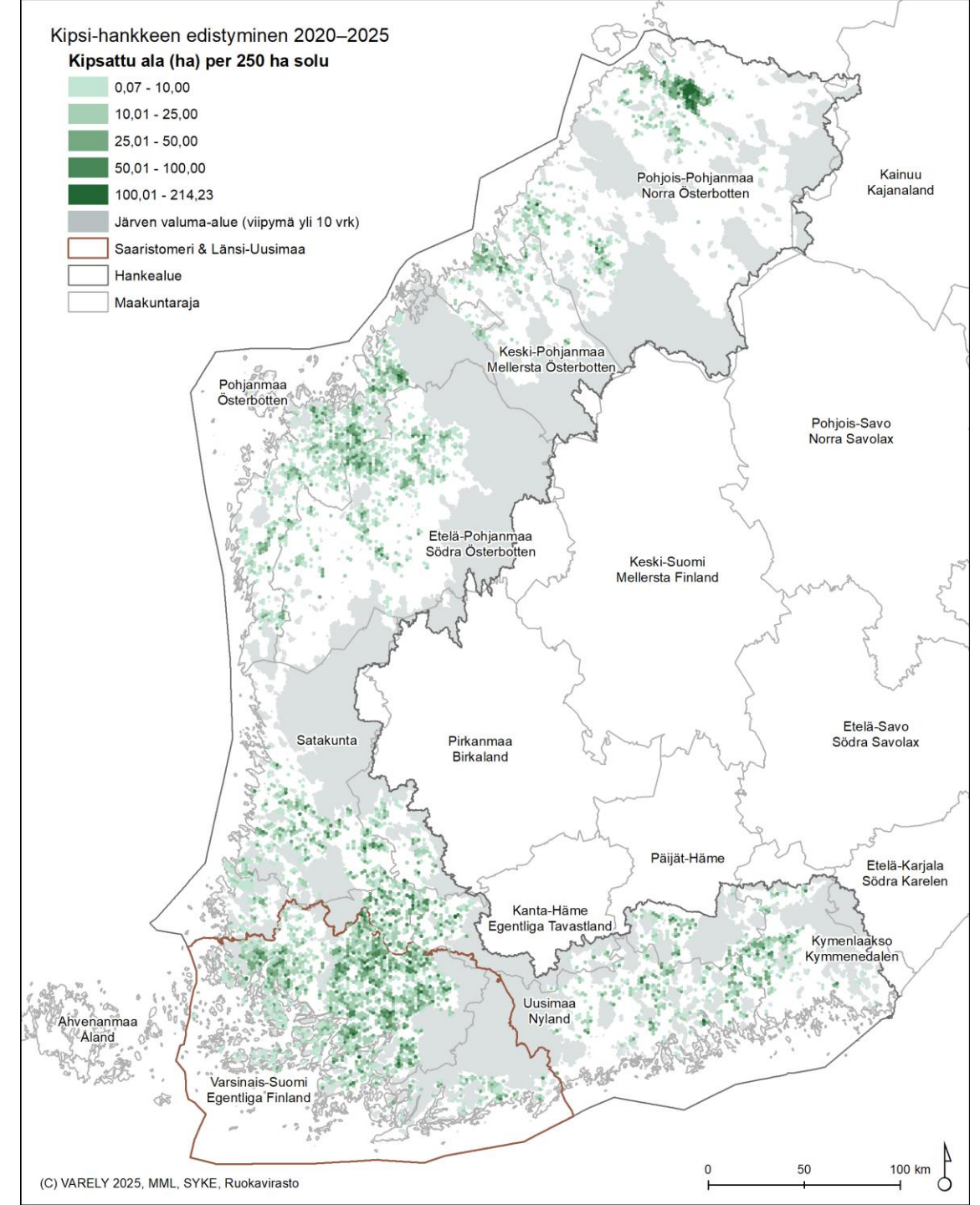
Aikaansaannokset

- Kipsikäsitelty ala 84 000 hehtaaria
- Mukaan lähteneitä viljelijöitä 2096
- Kerätty tutkimustietoa kipsin vaikutuksista vesistöissä ja maaperässä

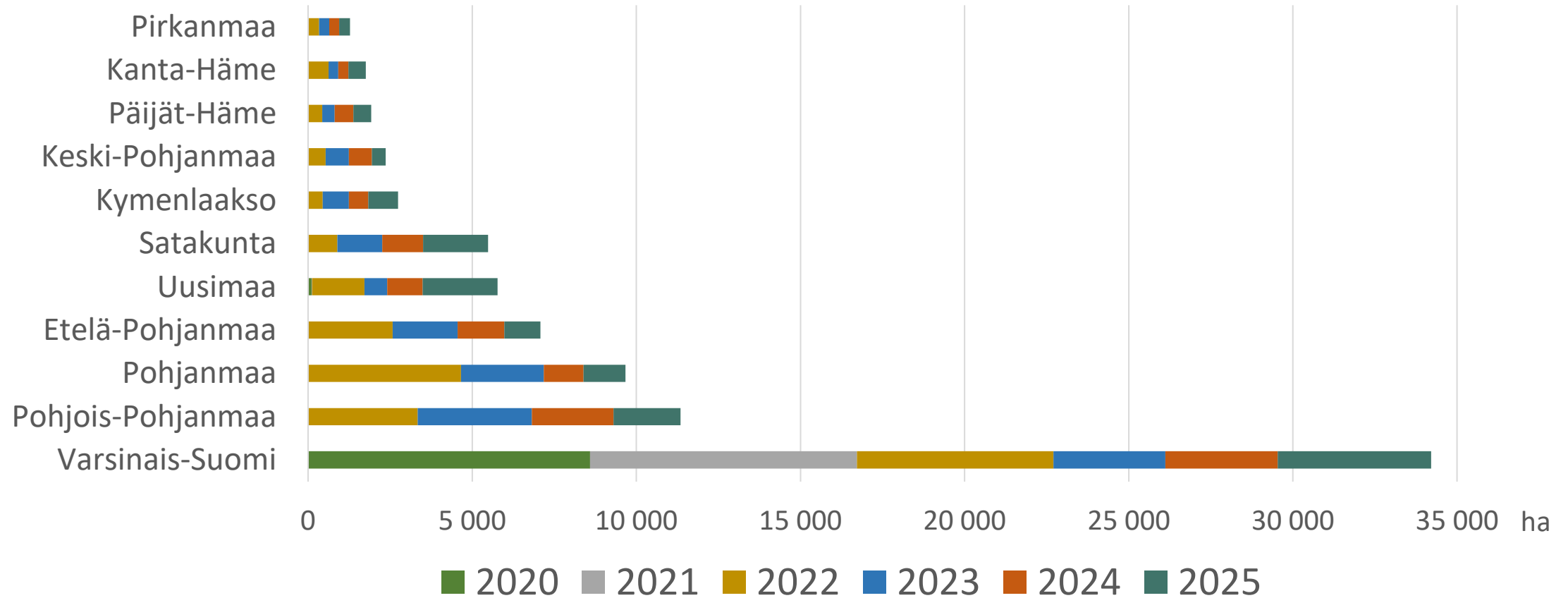
Aikaansaannokset

- Kipsinlevityskeskittymiä eri puolilla hankealuetta ja käyttökokemusta monella kylällä
- Tyrnävällä pitkä kokemus maanparannuskipsin käytöstä
- Runsaasti levityksiä myös Vaasan seudulla, eri puolilla Saaristomeren valuma-alueella ja paikoin Uudellamaalla

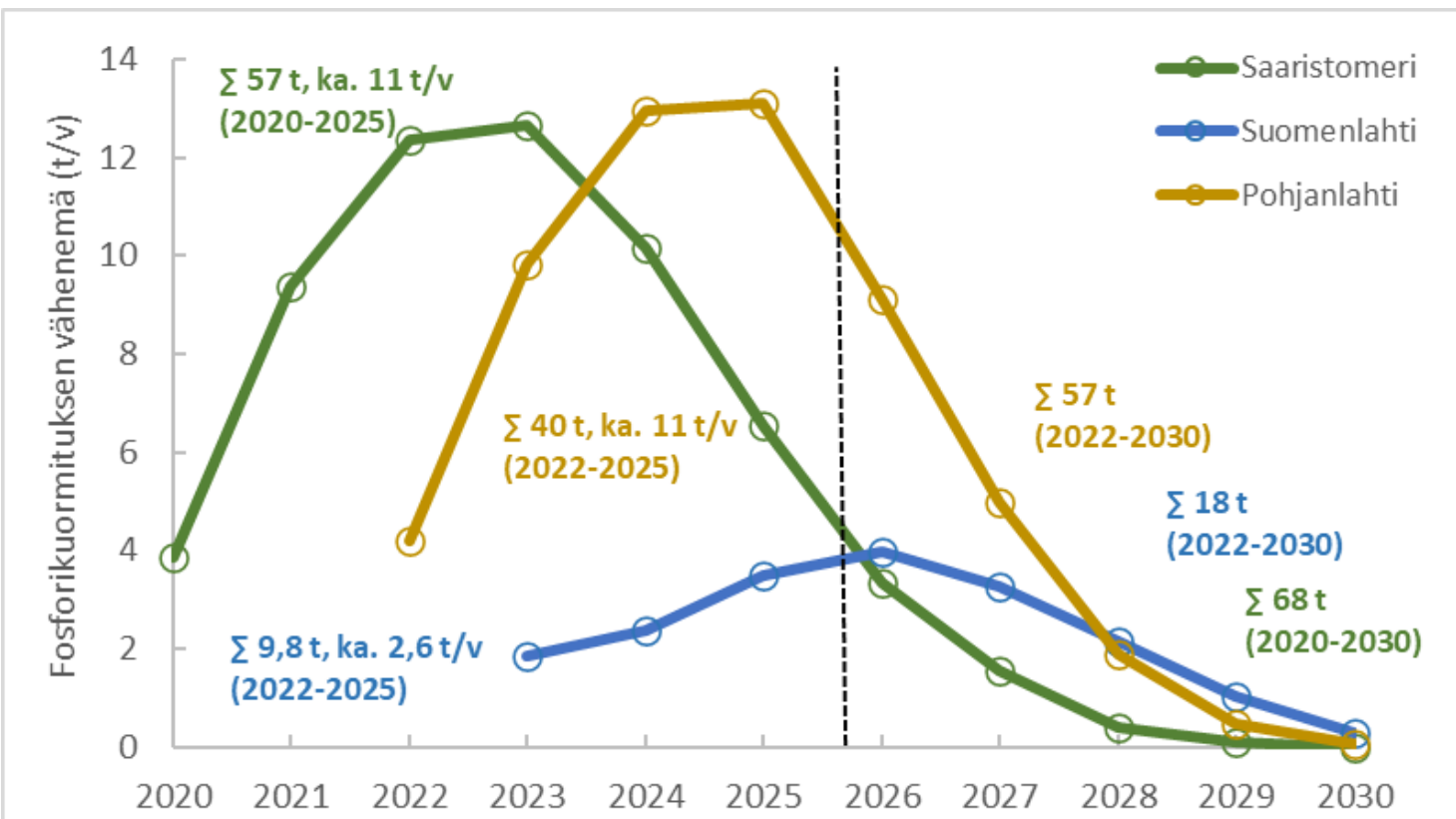

Hankkeen eteneminen 2020–2025

Kipsikäsitelty ala maakunnittain 2020–2025

Merialuekuormituksesta

Kipsin levitys pellolle vähentää Itämeren rehevöitymistä

Hankkeen rahoitus

- Rahoitus ympäristöministeriön Vesiensuojelun tehostamisohjelmasta ja Ahti-ohjelmasta sekä EU:lta kestävän kasvun ohjelmasta (ns. RRF-rahoitus)
- **Hankkeen rahoitus 2020–2025 n. 35 milj. euroa**
- **Kipsikäsittelyyn ja logistiikkaan tästä 90 %**
- Muita kuluja n. 10 %, josta suurimmat kuluerät **vedenlaadun seuranta** ja palkat

Yhteistyö ja sidosryhmät

Yhteistyö ja sidosryhmät

Kaiken tämän ovat mahdollistaneet:

- Muut ELY-keskukset ja virkamiehet hankeporukan tukena
- Neuvontajärjestöt
- Tutkimuslaitokset
- Akateemiset yhteistyökumppanit
- Vesiensuojelu- ja muut yhdistykset
- Yritykset
- Muut hankkeet
- Monet muut yhteistyökumppanit
- **Erityisesti hankkeeseen mukaan lähteneet viljelijät!**

KIPSI-hankkeen vesistöseurannat

- KIPSI-hankkeen vesistöseurannat alkoivat vuonna 2020 Saaristomeren valuma-alueella
- KIPSI 2.0 –hankkeen näytteenotot alkoivat syksyllä 2022 ja asemat asennettiin keväällä 2023
- Saaristomerellä 12 näytteenottopistettä ja 6 jatkuvatoimista asemaa. KIPSI 2.0 pisteitä 13 ja 3 asemaa.
- Näytteenotto viikoittain, pois lukien keskitalven ja kesän lyhyt tauko. Näytteitä noin 30 kpl vuodessa.
- Laaja paketti eri alkuaine- ja fysikaalis-kemiallisia määrittelyksiä
- Jatkuvatoimiset asemat mittaavat vedenlaadun lisäksi pinnankorkeutta, mikä voidaan muuttaa virtaamaksi

Tarvasjoen seurantavesistö © Mats Willner

Hankkeen lisätutkimukset

- KIPSI-hanke on osallistunut lukuisiin eri hankkeisiin, kuten esimerkiksi:
 - **Kuitukipsi –hanke** (Puucomp Oy), **JÄMÄ-hanke** (Siikalatvan kunta), **Kalajokivarren pengerryspumppaamoiden sovellettavuus vesiensuojeluun –hanke** (Ylivieskan kaupunki), **KILA –hanke** (SjT), **AIN3-hanke** ja **NordGypsum** sekä **GYPREG -hankkeet**
- Lisäseurantoja ja tutkimuksia yhteistyössä eri partnereiden, kuten Syke, Åbo Akademi, Datasense ja SoilScout.
 - Esim. salaojavesien seurantaa, vesistöseurantaa (pohjaeläimet) ja maaperään sekä happamiin sulfaattimaihin liittyviä tutkimuksia.
 - Osa tutkimuksista julkaistu ja monia julkaisuja tekeillä

Kiitos!

